

افتتاح «انجمن ادبی بیدل» در دهلی نو

روز شنبه مورخ ۱۳۸۷/۱/۳۱ (۱۹/۴/۲۰۰۸) همزمان با افتتاح سالن بازسازی شده مرکز تحقیقات زبان فارسی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و به مناسبت سال بزرگداشت رودکی اولین نشست ادبی با عنوان «انجمن ادبی بیدل» در محل مرکز تحقیقات برگزار شد.

در این جلسه که آقایان مهندس سید مهدی نبی زاده سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران، دکتر کریم نجفی بزرگر رایزن محترم فرهنگی، دکتر سید عبدالحمید ضیایی مسئول محترم خانه فرهنگ، دکتر علی رضا قزوه مدیر مرکز تحقیقات فارسی و جمعی از استادان و شخصیت‌های علمی و فرهنگی از جمله: دکتر افسر رهبین رایزن فرهنگی سفارت افغانستان، پروفسور سید امیر حسن عابدی، پروفسور شریف حسین قاسمی، پروفسور اظهر دهلوی، پروفسور کوروش صفوی، پروفسور اختر مهدی، پروفسور چندر شیکهر، دکتر سید محمد یونس جعفری، پروفسور عراق رضا زیدی، پروفسور خانم قمر غفار، پروفسور دهرمیندر ناتو و تعدادی از اساتید و دانشجویان حضور داشتند ابتدا سالن نوسازی شده مرکز تحقیقات فارسی توسط آقای سید مهدی نبی زاده سفیر محترم کشورمان افتتاح گردید و پس از آن برنامه انجمن ادبی آغاز شد. در آغاز برنامه آقای محمد کاظم نداف از قاریان برجسته ایران آیاتی از قرآن کریم را قرائت کرد و پس از آن آقای علی رضا قزوه مدیر مرکز تحقیقات فارسی با خوشامدگویی به مهمانان آغاز «انجمن ادبی بیدل» همزمان با سال بزرگداشت رودکی را به حاضران تبریک گفت. آقای قزوه افزود:

”با شروع به کار مرکز تحقیقات، در پایان هر ماه نشست ادبی با عنوان «انجمن ادبی بیدل» خواهیم داشت و تلاش می‌کنیم تا با همفکری استادان و دانشجویان و سایر علاقه‌مندان نشست‌های ادبی خوبی را برگزار نماییم.“

در ادامه آقای دکتر نجفی بزرگ‌رایزن فرهنگی کشورمان ضمن خوشامدگویی به حضاران به‌ویژه سفیر محترم و سایر استادان و دانشجویان از آقای نبی‌زاده دعوت کرد تا به‌عنوان مهمان‌ویژه و رئیس جلسه سخنان خود را بیان کند.

پس از آن آقای سید مهدی نبی‌زاده سفیر محترم کشورمان از حضور استادان و شخصیت‌های علمی و فرهنگی حاضر در جلسه تشکر کرد و از تلاش‌های مجموعه خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران و آقای قزوه در راه اندازی مجلد مرکز تحقیقات فارسی قدردانی نمود.

آقای نبی‌زاده افزود:

”شروع این انجمن ادبی با حضور استادان ارجمند زبان و ادب فارسی باعث خرسندی است و امیدوارم شعرای گرامی با سروده‌های خود بتوانند پیوندهای بین دو ملت را مستحکم‌تر کنند.“

ایشان با اشاره به‌عنوان «انجمن ادبی بیدل» گفت:

”بیدل اندیشمندی بود که مجموعه تفکرات وی چراغ راه اندیشمندان فارسی است و در این‌گونه جلسات باید تلاش کنیم تا با تفکرات بیدل آشنایی بیشتری پیدا کنیم.“

آقای نبی‌زاده در ادامه مقاله‌ای درباره اهمیت و نقش بیدل به‌عنوان یک شاعر فارسی زبان قرائت کرد.

پس از آن آقای دکتر نجفی ضمن تجلیل از خدمات استادان و شخصیت‌های علمی و فرهنگی به‌زبان و ادب فارسی، گفت:

”در جمع ما یکی از استادان بزرگوار یعنی پروفیسور امیر حسن عابدی حضور دارند که چراغ فارسی را در هند روشن نگه داشته است، در جشنواره فارابی از طرف ریاست محترم جمهور جناب آقای دکتر محمود احمدی‌نژاد جایزه‌ای به‌ایشان تعلق گرفت و ما به‌پاس قدردانی از تلاش‌های این استاد فرزانه نیز

در این مجلس با شکوه قصد داریم به‌نحوی از ایشان و نیز از پروفیسور یونس جعفری که هردو جایزه فارابی را دریافت کردند، تجلیل کنیم.“

آقای دکتر نجفی در ادامه گفت:

”شروع فعالیت‌های رسمی مرکز تحقیقات با حضور استادان و دانشجویان و شروع محفل ادبی بیدل همزمان با سال بزرگداشت رودکی نویدبخش آینده خوبی خواهد بود.“

ایشان در بخش دیگری افزود:

”جشنواره فارابی با یازده شاخه از علوم انسانی و با شرکت محققینی از کشورهای مختلف برای پاسداشت استادان و اندیشمندان حوزه علوم انسانی در تهران برگزار شد و همان‌طوری که در سال مولانا کتاب ایشان عنوان پرفروش‌ترین کتاب سال را به‌دست آورد، نشان دهنده شکست و ناتوانی اندیشه و جهان‌بینی مادی در تأمین سعادت بشری و نیاز به‌اندیشه الهی و علوم انسانی متعالی امروز بیش از همیشه تجلی‌بخش جوامع انسانی است و لذا بشریت امروز به‌مباحث علوم انسانی و عرفانی تمسک نموده و این افتخاری بزرگ برای جوامع شرق و کشورهای آسیایی به‌ویژه ایران است که شخصیت‌های علمی و ادبی آن عنوان سال را به‌خود اختصاص می‌دهند.“

آقای دکتر نجفی اظهار داشت:

”فارابی شخصیتی است که در بین دانشمندان جهان و به‌ویژه در میان اندیشمندان مسلمان جایگاه ویژه‌ای دارد و ما علی‌رغم این‌که دانشمندان بزرگی چون بوعلی سینا و ابوریحان بیرونی داریم اما هیچ‌کدام آن‌ها به‌میزان فارابی در جامعه انسانی و به‌ویژه اسلامی تأثیرگذار نبوده و به‌همین دلیل بعد از ارسطو لقب «معلم ثانی» را به‌خود اختصاص داده است و لذا ابن سینا اظهار می‌داشت بسیاری از موضوعاتی که در فلسفه ارسطو برایش قابل درک نبود از طریق فارابی و تشریح مباحث او به‌ویژه در کتاب «اغراض ما بعدالطبیعه» بهره می‌برد.“

آقای دکتر نجفی در ادامه افزود:

”رئیس جمهور محترم فرمودند بزرگداشت شخصیت‌ها لازم است از «ملی» بودن به «فراملی» توسعه یابد و بر این اساس «جشنواره فارابی» با این پیام در ایران تشکیل شد.“

ایشان گفت:

”مرکز تحقیقات در کنار امور تحقیقاتی فارسی، یک محفل و مرکز ادبی است که در احیای نسخ خطی و فاکسمیل کردن آنها تلاش خواهد کرد تا محققان بتوانند در توسعه علوم انسانی و تأمین نیازهای جوامع نقش مؤثرتری ایفا نمایند.“

در ادامه برنامه آقای دکتر کوروش صفوی از استادان ایرانی اعزامی به دانشگاه دهلی

طی سخنانی گفت:

”برنامه‌های نشست ادبی در صورتی که همراه با برنامه‌ریزی باشد می‌توان به نتایج آن امیدوار بود.“

”در دوره‌ای که «پست مدرنیسم» است نمی‌توان ادعا کرد که کسی فقط در یک رشته متخصص است، دوره حکیم شدن است، باید روش‌های اندیشیدن را بیابیم، لذا لازم است بیشتر به ادبیات توجه کنیم.“

آقای صفوی گفت:

”باید شاخص‌ترین شعرا و ادیبان فارسی را معرفی کنیم و از رودکی شروع کردیم و به سایر شاعران می‌رسیم و حتی سبک‌های ادبی را باید شناخت و معرفی کرد.“

ایشان در بخش دیگری گفت:

”این جلسات را نباید در یک یا چهار جلسه خلاصه کرد، بلکه باید جلسات پویایی باشند تا سبک‌های مختلف شعر فارسی تا دوره معاصر را بشناسیم و این مسیر را به تنهایی نمی‌توان پیش برد، بلکه همکاری خانه فرهنگ و سایر استادان و دانشجویان می‌تواند برای ادامه کار مفید باشد.“

پس از آن آقای دکتر افسر رهبین رایزن فرهنگی سفارت افغانستان با قدردانی از سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران و نیز تجلیل از تلاش‌های رایزن محترم فرهنگی گفت:

”برگزاری این نشست را به‌تمامی حاضران تبریک می‌گویم و تشکیل این نشست‌های ادبی را به‌فال نیک می‌گیرم.“

ایشان افزود:

”آن چه ما را در این مکان جمع کرد بزرگداشت رودکی است که بیانگر شعر اوست که فرمود:

بوی جوی مولیان آید همی یاد یار مهربان آید همی“

اما نشست ادبی را به‌نام بیدل نام نهادند. آقای رهبین افزود:

”بیش از یکصد سال «عرس» بیدل در کشور افغانستان برگزار می‌شود و کرسی بیدل‌شناسی در سطح دکتری در دانشگاه کابل تأسس گردیده است و هم‌اکنون شخصیت‌های زیادی دربارهٔ بیدل‌شناسی در افغانستان کار می‌کنند.“

ایشان افزود:

”برداشت‌های بیدل از ادبیات فارسی دری بود و شعر ایشان در حقیقت شعر عرفانی است و شاعری عارف بود، عرفان بیدل، عرفانی طبیعی است و تعریفی از عرفان طبیعت با آموزه‌های اسلامی و هند می‌باشد.“

آقای رهبین در ادامه قطعهٔ شعری از سروده‌های خود را قرائت کرد.

پس از آن آقای پروفیسور سید امیر حسن عابدی طی سخنانی با قدردانی از برگزاری نشست ادبی گفت:

”کارهایی برای شعری که تاکنون ناشناخته ماندند باید انجام شود و تلاش شود تا خدمات بزرگان و افرادی که برای ادبیات فارسی کارکردند به‌فراموشی سپرده نشوند.“

در این برنامه لوح تبریک به آقای پروفیسور عابدی به‌مناسبت دریافت جایزهٔ فارابی توسط آقایان نبی‌زاده سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران و دکتر کریم نجفی رایزن محترم فرهنگی اهدا شد.

در ادامه آقای پروفیسور سیّد محمد یونس جعفری که جایزه ادبی جشنواره فارابی را کسب کرد با ابراز خوشحالی از برگزاری نشست ادبی گفت:

”در جمع استادان و شخصیت‌هایی حضور دارم که برای بنده باعث خوشحالی است و نباید این موقعیت را فراموش کرد.“

ایشان با تجلیل از استاد سعید نفیسی و خدمات وی به زبان و ادب فارسی گفت: ”پژوهشگران و محققان با داشتن این‌گونه سرمایه‌ها باید به خود ببالند و همگی تلاش کنند تا زبان و ادب فارسی روزبه‌روز بیشتر احیا شود.“

آقای جعفری در پایان از برگزار کنندگان جایزه ادبی فارابی به‌ویژه رئیس جمهور محترم ایران برای اهداء جایزه تشکر کرد.

در پایان لوح تبریک به‌مناسبت دریافت جایزه ادبی فارابی توسط آقای سیّد مهدی نبی‌زاده سفیر محترم کشورمان به آقای پروفیسور سیّد محمد یونس جعفری اهدا شد. در ادامه برنامه از کتاب‌های «تاریخ شاه شجاعی»، «چهار چمن» و «طور معنی» رونمایی شد.

پس از آن آقای «دهرمیندر ناته» از شعرای اردو زبان که اشعاری به زبان اردو و فارسی در مدح و منقبت ائمه اطهار^(ع) سروده است طی سخنانی از خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران برای برگزاری نشست ادبی تشکر کرد. و قطعه شعری به زبان اردو قرائت نمود که با استقبال روبه‌رو گردید.

آنگاه کتاب ایشان با نام «انوار عقیدت» توسط جناب آقای نبی‌زاده سفیر محترم رونمایی شد.

پس از آن آقای پروفیسور عراق رضا زیدی از استادان زبان فارسی جامعه ملیّه اسلامیّه یکی از سروده‌های خود را قرائت کرد.

در ادامه برنامه آقای پروفیسور شریف حسین قاسمی از استادان برجسته زبان فارسی برگزاری نشست ادبی را به سفیر محترم، رایزن محترم فرهنگی و سایر حاضران تبریک گفت و افزود:

”در این جلسه چند رویداد به‌وقوع پیوسته است. اوّل این‌که دو نفر از استادان که جایزه جشنواره ادبی فارابی را دریافت کردند از دست سفیر محترم ایران لوح

سپاس گرفتند، حقیقتاً این دو یک زندگی طولانی را برای زبان و ادب فارسی داشتند و شایسته است بارها از آن‌ها قدردانی شود.“

”دوّم تشکیل انجمن ادبی بیدل است که این روی‌داد را به‌اهالی فرهنگی و ادبی باید تبریک گفت و امیدواریم درآینده شاهد رشد و شکوفایی آن باشیم.“

”سوّم این که در روزنامه‌ها و اخبار خواندیم که ۲۵ هزار نفر در هند فارسی را زبان مادری خود اعلام کردند و این برای ما باعث خوشحالی است.“

آقای شریف حسین قاسمی افزود:

”در انجمن بیدل دربارهٔ رودکی سخن گفتن واقعاً سخت است، بعد از رودکی یک نفر که رباعی سروده است شخص بیدل می‌باشد، رودکی «ابوالشعرا» است و این که گفت می‌شود او بیشتر از شعرای زمان خود شعر سروده است، حقیقتاً درست گفتند.“

ایشان افزود:

”کسانی که فارسی را با فرهنگ لغت می‌خوانند نمی‌توانند شعر رودکی و بیدل را بفهمند، سبک رودکی از لحاظ بیان و فکری قابل ارزش است و بیدل نمایندهٔ سبک بارز هندی است.“

پس از آن آقای دکتر ضیایی مسئول خانهٔ فرهنگ جمهوری اسلامی ایران طی سخنانی با خوشامدگویی به‌مهمانان و قدردانی از حضور سفیر محترم و سایر استادان گفت:

”فرصت مبارکی دست آمد تا دیدار دوستان و بازگشایی انجمن بیدل یک‌جا حاصل شود، لازم می‌دانیم از حضور استادان و دانشجویان و سایر مهمانان محترم به‌ویژه جناب آقای مهندس نبی‌زاده سفیر محترم که لطف ایشان تاکنون شامل حال خانهٔ فرهنگ و برنامه‌های فرهنگی شده تشکر کنم، از بین سفیران زیادی که آمده و رفته‌اند تنها نام باقی‌مانده، نام دکتر علی اصغر حکمت است که به‌عنوان سفیر فرهنگی محسوب می‌شد، امید است بار دیگر شاهد این اتفاق باشیم.“

آقای دکتر ضیایی در ادامه دو قطعه از سرودهای خود را قرائت کرد که با استقبال حضاران روبه‌رو شد.

در ادامه برنامه مجله تحقیقات ادبی وابسته به بخش فارسی دانشگاه دهلی با سرپرستی و مدیریت دکتر چندر شیکهر توسط سفیر محترم رونمایی شد، در این برنامه آقای چندر شیکهر با قدردانی از حضاران گفت:

”امروز مجله تحقیقات به‌دست جناب آقای مهندس نبی‌زاده سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران رونمایی شد که برای بنده باعث افتخار است.“
آقای چندر شیکهر افزود:

”بنده شاعرزاده هستم ولی به‌علت اشتغال به‌امور اجرایی و تدریس نتوانستم در زمینه «شعر» فعالیت چندانی داشته باشم امیدوارم در نشست‌های ادبی این توفیق به‌دست آید.“

شایان ذکر است برنامه «انجمن ادبی بیدل» از ساعت ۱۷/۳۰ شروع و در ساعت ۱۹/۳۰ با پذیرایی از مهمانان خاتمه یافت. این برنامه در مطبوعات بازتاب گسترده‌ای داشت. جلسه بعدی این انجمن در ساعت ۱۷ روز ۳۱ اردیبهشت برابر با ۲۰ می در محل مرکز تحقیقات رایزنی فرهنگی برگزار می‌شود. این جلسات در پایان هر ماه دایر می‌باشد.